

Tema: PÆDAGOGIK · UNGDOM · URBANITET

Mette Bladt (red.)

'FORDI VI IKKE VIL VÆRE FUCKING TABERE'

– om unge på gaden, og hvad vi kan lære af dem

Af Mette Bladt og Rasmus Christensen

Foto: Mette Bladt

Vi kender alle grupperne af unge, der hænger på gaden, foran stationen, ved cykelskuret eller på den lokale bænk. Vi ved, hvordan de ser ud, hvilket tøj de har på, hvad de laver der, og hvorfor de står der – tror vi i hvert fald. Den gængse opfattelse i samfundet er, at disse unge godt kan lide at være på gaden, at de selv har valgt at være der, at de er råde, at de er dårligt selskab, at de har en negativ indstilling til samfundet, og at de har meldt sig ud. Imidlertid fremkommer en anden fortælling, når man spørger de unge, som det hele drejer sig om. En fortælling, hvor det at være på gaden er et nødvendigt onde, som de ikke ønsker, og som de prøver at slippe væk fra.

Siden 2010 har vi i 12 forskellige forskningssamarbejder og -forløb¹⁾ samarbejdet med 188 unge drenge og unge mænd i alderen 14-26 år med minoritetsbaggrund – eller som er dobbeltetniske²⁾ som de selv kalder det, som er bosiddende i forskellige udsatte by- og boligområder i København. Fælles for disse unge er, at de har en gadeorienteret adfærd, at de bliver opfattet som normbrydende, grænseoverskridende, utryghedsskabende og farlige, når de opholder sig sammen i det offentlige rum i deres lokalsamfund, og at de på forskellig vis er ramt af komplekse og sammensatte³⁾ sociale problemer⁴⁾. Artiklen vil gennem de unges perspektiver analysere og diskutere spørgsmål som: Hvorfor er de på gaden? Hvad laver de på gaden? Hvilke konsekvenser har det for dem, at de er på gaden? Hvad ønsker de som alternativer? Og hvad kan vi som samfund, professionelle, forskere og politikere lære af dem?

GADEN SOM BASE FOR ET UNGDOMSLIV

Ikke alle unge, der benytter byens rum kontinuerligt, er 'samme slags', men der eksisterer alligevel en række fællestræk eller typiske faktorer. Fælles er, blandt andet, at de i de tidlige teenageår oplever et stort behov for at være sammen med deres venner og for at udforske deres identitet. Det er ikke et træk, der adskiller sig synderligt fra den øvrige ungebefolkning i Danmark, der også søger ud på et hjørne eller ind i en cykelkælder for at gøre sig erfaringer med livet, som de ikke gider have, at deres forældre er tilskuere til. Forskellen er, at langt de fleste unge kan gå hjem igen, når det bliver koldt. Ligesom de fleste unge, trods alt, oplever hjemmet som den base, hvor ungdomslivet leves fra.

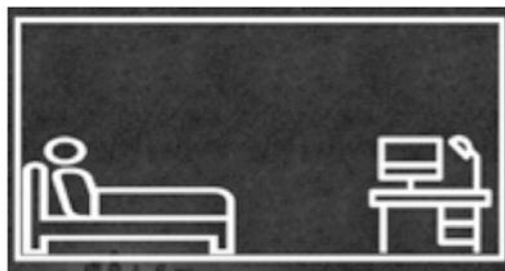
En af de grupper af unge der er meget opmærksomhed omkring, når de opholder sig i offentlige

rum – på gaden – og som ikke 'bare' kan gå hjem når det bliver koldt eller sent, er netop grupper af unge mænd med dobbeltetnicitet⁵⁾. Når hjemmet ofte ikke opfattes som en reel base for et ungdomsliv blandt disse unge og unge mænd, skyldes det, blandt andet, størrelsen på den bolig, de bor i sammen med deres familie. Dette er nemlig en faktor, der har direkte indflydelse på de unges livsbetingelser og -muligheder: Lever familien i en bolig, hvor der er meget få rum i forhold til antallet af familiemedlemmer, kan det være svært at finde fred og ro til at få lavet skolearbejdet. Socialt samvær med andre, udover den nære familie, besværliggøres samtidig, fordi der som oftest bor flere – endda mange – børn i et værelse, og det er svært at spille Playstation med vennerne, hvis der også skal være plads til andre brødres aktiviteter. Samtidig kan det være umuligt at få plads det privatliv, som de fleste oplever at have behov for, når de kommer i teenageårene; behovet for at udforske sin identitet, 'være sig selv' og dermed udvikle sig fra ung ind i voksenlivet (Ottosen et al. 2014; VV 2019; Urban Dreams 2018; Narnia 2017).

At vokse op i en overbefolket bolig beskrives af de unge som en kontinuerlig stressfaktor, hvor de prøver at lave lektier på toiletet, hvor larmen på værelset er konstant, og hvor forskellen på interesser søskende imellem bliver til en kamp om domæner og tid på daglig basis; én vil spille computer, en anden vil læse, en tredje vil danse til musik, og man har selv lektier for i fysik (Narnia 2017; VV 2019).

En anden faktor, som påvirker de unges oplevelse af hjemmet som base, er den splittelse, mange oplever mellem den kultur, de møder i institutioner og blandt mennesker i det danske samfund, og den kultur, de møder hos deres forældre, og som kan føre til konflikter den unge og forældrene imellem (Urban Dreams 2018; VV 2020). Her oplever mange, at det er utænkeligt at tale frit med hinanden om alkohol, fester og piger, når deres forældre er lige på den anden side af væggen, fordi deres forældre kommer fra kulturer, hvor den slags aktiviteter er uacceptable (VV 2020). Et beslægtet fænomen er tørklædebærende familiemedlemmer, der bruger hjemmet som et frirum til at tage tørklædet af, men som må tage det på igen, hvis der kommer venner med hjem. Netop denne situation ønsker man ikke at bringe sine familiemedlemmer i, og derfor undlader mange af disse unge drenge og mænd at tage venner med hjem.

Således viser sig et andet billede af, hvorfor disse

Illustrationen viser forskellen på et ordinært børne-/ungdomsværelse og et værelse i en overbefolket bolig. De unges egen illustration (Urban Dreams 2018).

unge står på gaden, end den traditionelle fortællings.

Det bliver samtidig klart, at forskellige forhold i et marginaliseret, ungt menneskes liv forbinder sig til hinanden og udfolder sig som et sæt af komplekser⁶⁾, der betyder, at livssammenhængen er, som den er – og at nogle unge ender på gaden. En pointe er, at det overvejende er vilkår, der ligger uden for den unge selv, som betinger og påvirker de unges adfærd og liv (Bryderup 2010; Bladt 2013; Bladt & Tofteng 2019). Fattigdom, boligstørrelser, skolepolitik og familiers kulturelle normer og praksisser har meget lidt at gøre med individuelle forhold – og valgmuligheder. Samtidig bliver ulighedsstrukturerne tydelige, når de forskellige forhold sættes i forbindelse: Det er de samme børn, der vokser op i familier, der lever under fattigdomsgrænsen, som også lever i overbefolkede boliger, og det er de samme børn, der har forældre uden for arbejdsmarkedet, som også lever i overbefolkede boliger. Mens 16% af de majoritetsdanske børn lever i trængsel, gælder det tilsvarende for over halvdelen (53%) af børn og unge med dobbeltetnicitet (Ottosen et al. 2018)⁷⁾.

Således bliver det klart, hvordan samfundsmæssige ulighedsstrukturer, byens socio-rumlige kontekst; økonomiske, kulturelle, sociale, politiske og demografiske faktorer giver nogle særlige rammevilkår, der påvirker og resulterer i særlige livsmuligheder for mange af de unge med dobbeltetnisk baggrund, som vokser op i udsatte by- og boligområder. Og det tydeliggøres, at samfundsmæssige marginaliseringstendenser i særlig grad sætter sig igennem og forstærkes i udsatte by- og boligområder, hvor byens konstitution i sig selv betyder en større andel af overbefolkede boliger og borgere ramt af sociale problemer (Ottosen et al. 2018; Transport- og boligministeriet 2019).

Mulighedsbetingelserne i disse unges liv og hver-

dag er således snævre og karakteriseret ved massive barrierer for at udforske den identitet og udleve det ungdomsliv, som opleves (og som er) vigtigt for de unge. For mange af disse unge bliver det eneste alternativ derfor at søge ud på gaderne.

LIVET I GRUPPERNE PÅ GADERNE

Det at opholde sig kontinuerligt i byens rum bliver ofte tilsvarende forstærkende for marginaliseringsdynamikker i de unges liv. På gaden opstår nemlig særlige dynamikker i grupperne, ligesom gaden rummer nogle særlige vilkår og betingelser, der så at sige trækker de unge i bestemte retninger. Et bemærkelsesværdigt fænomen er, at disse unges opfattelse af verden; hvad der er op og ned, hvad der er farligt, hvad der er godt og dårligt, ikke adskiller sig fra de gængse diskurser og den brede befolknings opfattelse.

De unge, der selv opholder sig i grupper på gaden, beskriver således, hvordan de selv er bange for andre grupper af unge – og ikke pga. en banderelatering, men i al almindelighed: "De der grupper, der står, så går jeg en laaang bue udenom" (VV 2019). På linje med denne udmelding beskriver de unge ofte, hvordan de allerede fra små, inden de selv ender på gaden, hører negative historier om "hårde" unge, der opholder sig på gaden; unge, der ryger hash, laver ballade og begår hærværk (VV 2019; Urban Dreams 2018; Narnia 2017). Samtidig er udsatte boligområder i København karakteriseret ved en overrepræsentation af beboere, som er ramt af sociale problemer. Dette betyder, at børn, der vokser op i mange af disse områder, ofte møder beboere, som kæmper med hjemløshed, svære psykiske problemer og misbrug. Disse unge møder således også ofte afvigende og grænseoverskridende adfærd blandt mennesker i deres lokalområde. Derfor er de også i konstant

alarmberedskab, konfliktparate og årvågne i forhold til andre, særligt unge, i det offentlige rum, som potentielt kunne være farlige for dem.

Fremskrivningen af dette er, at de unge, når de selv er nået til en livssituation, hvor det at søge ud på gaden efterhånden er det eneste alternativ, har en forventning om, at de skal have en særlig hård facade overfor andre beboere – andre unge. De unge kalder det "at vise sig på en særlig måde" over for hinanden (Urban Dreams 2018; VV 2019) eller at "måle pik" (VV 2019). De unge beskriver samtidig, hvordan der gradvist sker en socialisering i gruppen, hvor den negative forventning til gruppens adfærd bliver en del af gruppen og fastholder de unge, så de ikke kan være sig selv og ej heller kan have den adfærd, som de egentlig har lyst til at have (Urban Dreams 2018; VV 2019). En anden pointe er, at grupperne og fællesskaberne på gaden i høj grad er opstået som en konsekvens af alle de mekanismer, der har resulteret i, at de forskellige unge er søgt ud på gaden. Hvorfor relationer og venskaber mellem de unge ikke altid opstår som et aktivt tilvalg af hinanden.

Konsekvensen er, at mange oplever at have en maske på for at være en del af det fællesskab, der eksisterer blandt unge på gaden. En maske, der ikke viser, hvem og hvordan man i virkeligheden er. Det bevirker, at det fællesskab, der opbygges, har en særlig hård karakter, hvor det er bestemte dynamikker, der optræder, og hvor der ikke er plads til at dele eller vise de mere sårbare og usikre sider af selv. Det betyder også, at der er en masse ting, der ikke deles

om ens private forhold og om eventuelle sociale problemer, man er ramt af (VV 2019). Omvendt er behovet for at indgå i sociale relationer så stærkt, at de unge føler sig nødsaget til at indgå i et fællesskab med andre på gaden, også selvom de ikke nødvendigvis har andet tilfælles, end at de opholder sig i det samme (ude)rum.

GADENS MULIGHEDER – OG IKKE-MULIGHEDER

Samtidig påvirker gadens mulighedsrum – eller ikke-mulighedsrum – gruppens adfærd og valg af aktiviteter. Og netop gaden opleves blandt de fleste som et sted, hvor aktivitetsmulighederne er yderst begrænsede, for ikke at sige ikke-eksisterende. I mangel af bedre muligheder søger de unge ofte efter aktiviteter, som den samlede gruppe af unge kan være fælles om – uanset økonomisk formåen. Men de fleste oplever, at der ikke er særlig mange tilbud, de kan benytte sig af. Naturligvis tilbyder de fleste udsatte boligområder adgang til (gade)fodbold og lignende fritidsinteresser, men opholdet på gaden består af mange timer uden for skole- og fritidsaktiviteter, og her udfylder sporadiske tilbud kun en meget lille del af et kontinuerligt gadeliv⁸⁾.

På den måde ender det ofte med, at grupperne af unge driver rundt og keder sig. I netop sådanne situationer kommer den normbrydende adfærd (Becker 1963/1991) ind i billedet, ligesom kriminaliteten gør det. Det bliver for let og for fristende at begå mere eller mindre tilfældig kriminalitet såsom ildspåsæt-

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
Skole	Skole	Skole	Skole	Skole	?	?
?	?	?	?	?	?	?
Fodbold	?	Kampsport	?	?	?	?
?	?	?	?	?	?	?

Illustrationen viser ugens aktiviteter og muligheder, når gaden er rammen. De unges egen illustration. (Urban Dreams 2018)

telse, hærværk, graffiti, brug af rusmidler eller anden normbrydende adfærd, eksempelvis tilråb af forbipasserende.

I lokalsamfund med tilstedeværelse af disse unge i det offentlige rum opleves de unge af mange andre beboere som afvigende og utryghedsskabende (Sikker By 2019). Samtidig kan det være svært at forstå, hvorfor de unge ikke finder på noget mere hensigtsmæssigt end at stå og kede sig. Kedsomhed er dog ikke nødvendigvis noget, der opstår, fordi man ikke er kreativ nok til at finde på noget andet at lave. Kedsomhed kan også knyttes til det at føle sig overflødig, hvilket kan blive en stærk drivkraft i en række problematiske forhold såsom hærværk, vold, tyverier etc. (Jensen 2009). Kedsomheden kan opstå, når individet fornemmer, at der burde foregå noget andet end det, der faktisk foregår, og når der ikke sker noget, men man har fornemmelsen af, at der burde ske noget. Hvor omgivelserne er af en sådan karakter, at det virker umuligt at ændre den aktuelle livssituation. Der er således tale om en erfaring med, at ens egne behov aldrig rigtig er blevet tilfredsstillet, på trods af, at omverdenen har været involveret (Weigelt 1978). På den måde kan kedsomheden, hærværket og den tilfældige driven rundt relateres til en driftsspænding hos de unge – mellem deres egne ønsker og mål i livet og deres reelle livschancer og -muligheder. Selvom de ønsker at ændre omgivelserne og deres eget forhold til dem, er det ikke klart, hvordan det skulle kunne gøres, idet de ikke kan kontrollere deres egne livsforhold. På den måde er de unges adfærd ikke bare et spørgsmål om, at den underholdning, de unge ønsker sig, ikke lige eksisterer, eller at de ikke er kreative nok til at finde på en meningsfuld aktivitet. Adfærden er et udtryk for de unges frustration over og reelle erfaring med at være overflødig og med at indgå i et problematisk og ubalanceret forhold til sine sociale omgivelser (Weigelt 1978; Bladt 2013).

Når de unge beskriver situationen, fortæller de om, at mens andre unge tager på ture med deres familie, på bordtenniscamp i weekenden eller på café med deres venner, så oplever disse unge at sidde på den ene bæk, så på den anden bæk og så på den tredje bæk. Efter en tid på diverse bænke bliver meningsløsheden så overvældende, at 'der må ske noget'. Således opsøges "et kick" ved fx at stjæle en knallert eller begå forskellige former for hærværk. Et kick, som man kan leve højt på i et par dage sammen med de andre unge på gaden – indtil meningsløsheden igen bliver for stor.

Når denne udvikling først er sat i gang, er det ikke rigtigt til at forudse, hvor det ender. Dog kan man være relativt sikker på, at det ender galt i et eller andet omfang (Bladt 2013; Narnia 2017; Urban Dreams 2018; VV 2019). Dynamikken er sammensat af både indre og ydre faktorer; indvendigt beskriver de unge driftsspændingerne som kontinuerlige og dominerende (VV 2019; Urban Dreams 2018, Narnia 2017), og samtidig er de ydre påvirkninger på gaden omfattende og kan virke determinerende på egne valg og egen udvikling. Livet på gaden er fyldt med situationer og mennesker, der vil de unge noget. Således er det ikke ensbetydende med, at man er kriminel, når man hænger på gaden, foran stationen, på bænken etc. Men det er ensbetydende med, at man er i større risiko for at havne i kedelige, ubehagelige eller farlige situationer, der kan føre kriminelle handlinger med sig (Kyvsgaard 2018; DKR 2020).

Visitationszoner⁹, forbipasserende nazister og store fysiske anlægsprojekter er bare nogle af de situationer, der kan gribe ind i og aktivere problematiske situationer for de unge. Samtidig oplever de unge et rend af mennesker, der mere aktivt vil dem noget; fx sælge dem stoffer eller købe stoffer eller have de unge til at sælge eller købe stoffer for og til sig. Ofte foregår der på gaden også hyppige forsøg på rekruttering til diverse bander eller grupperinger. Samtidig er de unges binding på hinanden ofte også skyld i, at man kontinuerligt er med i diverse konflikter, som man ikke kan undgå, hvis loyaliteten til andre i gruppen skal bevares¹⁰. Og netop loyaliteten – og gruppens indbyrdes push/pull-faktorer (Pedersen 2018) – opleves som så vigtige, at de gør sig gældende, selvom man er i gang med at prøve at fylde sit liv med andre ting og faktisk er på vej væk fra gaden.

På vej væk fra gaden er de stort set allesammen mere eller mindre hele tiden. Hvilket paradoksalt nok er en af årsagerne til de unges indbrud i kældre, fælleslokaler og vaskerum eller brug af offentlige faciliteter, såsom idrætsanlæg og biblioteker, som sker på måder, der opfattes uhensigtsmæssigt af alle andre brugere. Alt sammen for at slippe væk fra gaden.

På trods af situationens noget tvingende og fastlåste karakter forsøger de unge kontinuerligt at finde alternativer til livet på gaden. "Fordi vi ikke vil være fucking tabere" (Narnia 2017), er ofte de unges svar, når de bliver spurgt om, hvordan de med overraskende gå-på-mod og energi kan samle sig sammen til at starte på den nye uddannelse, som UU-vejlede-

Foto: Mette Bladt

ren mere eller mindre har dikteret, de skal starte på, selvom de har 14 mislykkede uddannelsesforsøg bag sig. Og når de tillige mere eller mindre allerede ved, at de om ca. en måned er smidt ud af den pågældende uddannelsesinstitution pga. deres attitudeproblemer (Narnia 2018). Det samme gør sig gældende, når de i al ydmyghed stiller op til møder på skolen, i klubben og på forvaltningen for at få at vide, at de skal droppe attitude og stoppe med at være samarbejdsvanskelige, selvom de ikke forstår, hvad attitude betyder, eller hvornår de er samarbejdsvanskelige. "Vi er ikke de psykopater, de tror" (Narnia 2017), fortæller de unge ofte med sørgmodighed og præciserer, at et af deres højeste ønsker og mål i livet er at "være normal" (Sjælør 2018, Bladt 2013).

KRIMINALISEREDE UNGE?

Her opstår spørgsmålet om, hvorvidt vi som samfund, herunder professionerne, forskningen og det politiske felt, sammenblender de unges egentlige afvigelse, normbrydende adfærd og kriminalitet – og om vi har forstået

situationen omvendt i forhold til, hvordan den egentlig er?

Afvigelse defineres sociologisk som en overtrædelse af en vedtagen regel, både formelt og uformelt forstået. At blive gjort til afviger sker således i en proces, hvor et samfund opstiller normer og værdier, som afvigerne forbyder sig imod (Becker 1963/ 1991). Således bliver spørgsmålet, om det ikke er paradoksalt, at *de* unge, der netop søger demokratiets fundamentale værdier såsom frihed og lighed, herunder retten til at leve et "normalt dansk ungdomsliv", og derfor søger ud på gaderne, er de unge, der stemples som afvigende i forhold til det danske samfunds normer og værdier?

Den opfattede afvigelse – det at hænge på gaden – er ikke et resultat af asocial og fundamentalistisk orientering. Den er snarere et resultat af ressourceknaphed, kulturelle forviklinger og social ulighed. Problemet for de unge er, at misforståelsen resulterer i en kriminalisering af dem – af selve den gruppe borgere, de udgør. Selvom afvigelse og kriminalitet ofte opfattes som det samme, er det ikke tilfældet. Forskellen er, at afvigelse er det

modsatte af normalitet, kriminalitet, derimod, er det modsatte af det lovlige (Jacobsen og Kristiansen 2018). Når de to begreber sidestilles, så bliver de unges misforståede, afvigende adfærd opfattet som kriminel, hvilket resulterer i, at de bliver kriminaliseret i en proces, hvor afvigende adfærd og enkeltpersoner omdannes til kriminalitet og kriminelle. Spørgsmålet er, om situationen, som den er nu, tenderer en decideret kriminalisering af kategorien 'ung mand med minoritetsbaggrund, der opholder sig på gaden'?

Kriminaliseringen producerer tillige nogle særlige svar, når der skal findes løsninger – politisk, professionelt og pædagogisk – for unge på gaden. Svar, som i høj grad har fokus på afvigelse og kriminalitet. Spørgsmålet er, om det, vi skal lære af 'gadens unge', i højere grad er at reagere på den fattigdom, de trange boligforhold, de ekskluderende skolepolitikker, de, for de unge, uforståelige og uigennemsigtige myndighedslogikker og de kontrollerende kulturelle normer og praksisser, som de er udsat for?

LITTERATUR:

- Aner, Louise Glerup (m.fl.) (2011): *De unge væk fra gaden – Effektive metoder i kriminalpræventivt arbejde i udsatte boligområder*. Center for boligsocial udvikling.
- Bladt, Mette (2013): *De unges stemme – udsyn fra en anden virkelighed*. Ph.d.-afhandling. Roskilde Universitet
- Bladt, Mette og Tofteng, Ditte (2019): *Social mobilitet - nye veje for marginaliserede unge*. I Social- og specialpædagogik i pædagoguddannelsen. Andersen, Tim Vikær (red.) Hans Reitzels Forlag.
- Becker, Howard S. (1963, 1991): *Outsidere. Studier I afvigelsessociologi*. Hans Reitzels Forlag.
- Bryderup, Inge M (2010): *Ungdomskriminalitet, Socialpolitik og Socialpædagogik*. Klim.
- Det Kriminalpræventive Råd (2020): *Fakta om ungdomskriminalitet*. dkr.dk
- Hansen, Kasper Bisp og Bislev, Maria (2013): *Problemskabende ungdomsgrupper i Danmark*. Det Kriminalpræventive Råd.
- Jacobsen, Michael Hviid og Kristiansen, Søren (2018) *Social afvigelse*. 1. udgave. Samfundslitteratur.
- Jensen, Henrik (2009): *Det ordentlige menneske*. Kristeligt Dagblads Forlag, 1. udgave, 2. oplag. Gylding.
- Kyvsgaard, Britta (2018): *Udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet 2006 – 2017. Med separate opgørelser for kommuner og politikredse*. Justitsministeriets forskningskontor.
- Ottosen, Mai Heide (m.fl.) (2014): *Børn og unge I Danmark. Velfærd og trivsel 2014*. SFI. Rosendahls – Schultz Grafisk A/S
- Pedersen, Maria Libak (2018): *Joining and leaving gangs in Denmark. Four empirical papers*. Aalborg Universitetsforlag. Aalborg Universitet. Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Ph.D.-Serien
- Rittel, Horst & Webber, Melvin (1973). *Dilemmas in a General Theory of Planning*. Policy sciences 4.
- Sikker By (2019): *Københavns Kommunes Tryghedsundersøgelse 2019*.
- Transport- og boligministeriet (2019): *Liste over udsatte boligområder pr. 1. december 2019*. <https://www.trm.dk/publikationer/2019/liste-over-ghettoomraader-pr-1-december-2019/>
- Weigelt, Peter (1978): *Kedsomhed*. I Tidsskriftet Kontext. 35. Modtryk. Århus C.
- Whyte, Foote William (1943/1993): *Street Corner society. The Social Structure of an Italian Slum*. The university of Chicago Press. Chicago and London.

NOTER:

1. X-mændene, Urban Dreams, Café Bibs, Ama'r Youngsters, Narnia, Urban Future, HG-D, Fremtidshuset, Vild Velfærd, De unges stemme, Sjelør, Alle For Én.
2. Betegnelsen 'dobbeltnisk' er udviklet af de unge selv, og illustrerer det at være og føle sig etnisk dansk samtidig med at man føler et tilhør til den etnicitet familien oprinder af.
3. Inspireret af det internationale forskningsmiljø kan disse karakteriseres som *Wicked problems* (Rittel & Webber 1973), som er hyperkomplekse, sammensatte, foranderlige sociale problemer, der overskrider gængse forvaltningslogikker og professionsområder og derfor vanskeligt genkendes af disse systemer.
4. Kriminalitet, fængselsophold, bandetilknytning, stof- og alkoholmisbrug, fattigdom, social kontrol, arbejdsmarkedsmarginalisering, uddannelseseksklusion og de mulighedsproblematikker, det kan føre med sig at vokse op i et udsat boligområde i form af fx stigmatisering og manglende støtte fra familie og netværk til at gennemføre skolegang.
5. Ikke alle unge, der hænger på gaden, har minoritetsbaggrund. Faktisk viser undersøgelser, at det at unge står sammen i grupper er et helt almindeligt og udbredt fænomen (Hansen og Bislev 2013). Når det drejer sig om unge, der i meget høj grad benytter gadens rum i mange af døgnets timer, så er det alligevel et overvejende fænomen blandt netop denne gruppe af unge drenge og mænd.
6. Det skal her bemærkes, at også forhold vedrørende skole, klub og fritids- og foreningsliv har stor betydning for disse unges samlede livssituation. Vi har her valgt i særlig grad at fokusere på de faktorer, som de unge særligt fremhæver og som samtidig på sin vis er underbelyste i forskning og praksis.
7. Hvert fjerde barn eller ung, der har forældre uden for arbejdsmarkedet (27%), lever samtidig i overbefolkede boliger og 35% af de børn der vokser op i familier, som lever under fattigdomsgrensen, vokser også op i overbefolkede boliger (Ottosen et.al. 2018).
8. Tidligere effektmålinger i tre forskellige udsatte boligområder har vist, at netop indsatser rettet mod at skabe alternativer til meningsløst ophold på gaden har stor effekt (CFBU 2011).
9. Visitationszoner som særligt fænomen i byens rum analyseres i Helene Falkenberg og Rasmus Præstmans artikel i dette temanummer.
10. Netop denne pointe om gruppens interne dynamik og loyalitet er en stærk pointe og bærende konklusion i William Foote Whytes sociologiske klassiker 'Street Corner Society' fra 1943. Det er bemærkelsesværdigt og omvendt også foruroligende, at parallellerne til en dansk kontekst næsten 80 år senere er så slående.

Mette Bladt ph.d. og Lektor. Ansat ved Københavns Professionshøjskole (KP), Fakultetet for Pædagogik og Samfundsvidenskab. Tilknyttet pædagoguddannelsens specialisering i social- og specialpædagogik og forsknings-satsningen Pædagogik, Ungdom og Urbanitet.

Rasmus Christensen er uddannet socialrådgiver og kandidat i socialt arbejde fra Aalborg universitet med speciale i utryghed ved grupper af unge i det offentlige rum. Rasmus er ansat i KAB-fællesskabet som projektleder for den tværgående boligsociale indsats ALL IN. ALL IN er en eksperimentel metodeudviklingsindsats, som gennem borgerstyrede udviklingsforløb, arbejder med at producere viden om og ny praksis for marginaliserede unges samfundsmæssige deltagelse.

Arkivfoto: Pelle Rink

OM AT SIDDE PÅ HÆNDERNE OG GÅ ALL IN

– deltagelse som pædagogisk handlerepertoire

Af Ditte Tofteng og Lisbeth Madsen

Denne artikel handler om forholdet mellem deltagelse og pædagogisk arbejde. Artiklen har fokus på, hvordan deltagelsesprocesser fra aktionsforskningen kan inspirere pædagogisk udviklingsarbejde med udsatte unge bosat i udsatte boligområder. At rette blikket mod deltagelsesprocesser synes mere aktuelt end nogensinde. Som borgere, beboere, unge, børn og voksne inviteres vi i stigende grad til at deltage i samskabelsesprocesser om lokaludvikling og bydelsudvikling (Aner og Mazanti 2017, Gulløv, Tirelli og Larsen i dette nummer). Artiklen retter blikket mod pædagogisk arbejde og ser på, hvordan pædagogisk arbejde kan udfoldes og udfordres af deltagelsesprocesser, der vendes på hovedet.